

WYMAGANIA EDUKACYJNE - EDUKACJA SPOŁECZNA – KLASA 3 SPECJALNA

OBSZAR / WYMAGANIE	6 pkt.	5 pkt.	4 pkt.	3 pkt.	2 pkt.	1 pkt.	DOSTOSOWANIA
Osiągnięcia w zakresie rozumienia środowiska społecznego							
Przyjmowanie konsekwencji własnego postępowania i ocena zachowania	• Zawsze przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad. • Obiektywnie ocenia postępowanie swoje i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: sprawiedliwość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, pomoc, zadośćuczynienie, przepraszenie, uczciwość, wdzięczność.	• Zawsze przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad. • Obiektywnie ocenia postępowanie swoje i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości.	• Najczęściej przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad. • Stara się obiektywnie oceniać postępowanie swoje i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości.	• Stara się przyjmować konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad. • Z niewielką pomocą ocenia postępowanie swoje i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości.	• Często ma problem z przyjmowaniem konsekwencji swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad. • Ze znaczną pomocą ocenia postępowanie swoje i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości.	• Nie potrafi ocenić swojego zachowania i zachowania innych osób.	• Stosowanie konkretnych sytuacji z życia ucznia zamiast abstrakcyjnych opisów. • Nauka rozróżniania zachowań właściwych i niewłaściwych za pomocą historyjek obrazkowych, scenek i kart „tak/nie”. • Wprowadzanie prostych komunikatów: „co zrobiłem?”, „co się stało?”, „co mogę zrobić inaczej?”. • Uczenie konsekwencji poprzez naturalne, przewidywalne i wcześniej zapowiedziane następstwa. • Wzmacnianie pozytywnych zachowań pochwałą, symbolem, punktem lub inną ustaloną formą wzmoocnienia. • Unikanie wieloetapowych ocen; ocenianie jednego zachowania na raz. • Możliwość korzystania z podpowiedzi i modelowania prawidłowego zachowania.
Przedstawianie siebie, grupy i bezpieczne posługiwanie się danymi osobowymi	• Poprawnie przedstawia siebie i grupę, do której należy, zapisuje swój adres; posługuje się danymi osobistymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób.	• Poprawnie przedstawia siebie i grupę, do której należy, zapisuje swój adres; posługuje się danymi osobistymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych dla siebie i reprezentowanych osób.	• Stara się poprawnie przedstawiać siebie i grupę, do której należy, zapisuje swój adres; posługuje się danymi osobistymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych.	• Z niewielką pomocą przedstawia siebie i grupę, do której należy, zapisuje swój adres; posługuje się danymi osobistymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych.	• Ze znaczną pomocą przedstawia siebie i grupę, do której należy, zapisuje swój adres; posługuje się danymi osobistymi wyłącznie w sytuacjach bezpiecznych.	• Ma trudności z przedstawianiem siebie i bezpiecznym posługiwaniem się danymi osobowymi.	• Ćwiczenie przedstawiania się według stałego schematu: imię – klasa – szkoła – miejscowość. • Dane osobowe utrwalają za pomocą kart pracy, symboli i ćwiczeń praktycznych. • Adres ćwiczyć w zakresie dostosowanym do możliwości ucznia, np. miejscowość, ulica, numer domu. • Szczególnie akcentować zasadę: „Nie podaję danych osobowych obcym”. • Wykorzystywać scenki i sytuacje symulacyjne dotyczące bezpieczeństwa. • Sprawdzać umiejętność poprzez praktyczne zadania, a nie wyłącznie wypowiedź pisemną. • W razie potrzeby stosować wzór odpowiedzi i pytania pomocnicze.
Rozpoznawanie grup społecznych i zainteresowań	• Poprawnie rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, a które wzbudzają jego zainteresowanie, np. drużyny i kluby sportowe, zespoły artystyczne.	• Poprawnie rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, a które wzbudzają jego zainteresowanie.	• Stara się poprawnie rozpoznać i nazwać wybrane grupy społeczne, do których nie należy, a które wzbudzają jego zainteresowanie.	• Z niewielką pomocą poprawnie rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, a które wzbudzają jego zainteresowanie.	• Z pomocą rozpoznaje i nazywa wybrane grupy społeczne, do których nie należy, a które wzbudzają jego zainteresowanie.	• Nie rozpoznaje wybranych grup społecznych i ma trudności z określeniem swoich zainteresowań.	• Wykorzystywanie rzeczywistych zainteresowań ucznia jako punktu wyjścia. • Prezentowanie grup za pomocą zdjęć, symboli, krótkich filmów i przedmiotów. • Ograniczenie liczby grup do kilku najbardziej znanych uczniowi. • Umożliwienie odpowiedzi przez wskazanie, dopasowanie lub wybór. • Wspólne tworzenie prostej „mapy zainteresowań”. • Zachęcanie do udziału w grupach klasowych z przydzieleniem jasno określonej roli.
Porozumienie, umowa i udział w samorządzie uczniowskim	• Właściwie stosuje pojęcia porozumienie, umowa, uczestniczy w wyborach samorządu uczniowskiego w klasie i w szkole.	• Właściwie stosuje pojęcia porozumienie, umowa, uczestniczy w wyborach samorządu uczniowskiego w klasie i w szkole.	• Stara się właściwie stosować pojęcia porozumienie, umowa i uczestniczyć w wyborach samorządu uczniowskiego w klasie i w szkole.	• Z niewielką pomocą właściwie stosuje pojęcia porozumienie, umowa oraz stara się uczestniczyć w wyborach samorządu uczniowskiego w klasie i w szkole.	• Nie zawsze właściwie stosuje pojęcia porozumienie, umowa, niechętnie uczestniczy w wyborach samorządu uczniowskiego w klasie i w szkole.	• Ma trudności ze zrozumieniem pojęć porozumienie, umowa oraz z uczestniczeniem w wyborach samorządu uczniowskiego.	• Wyjaśnianie pojęć na przykładach codziennych: umowa = „ustalamy, co robimy”; porozumienie = „zgadzamy się na wspólne rozwiązanie”. • Stosowanie prostych scenek i odgrywania ról. • Przygotowanie wyborów klasowych w uproszczonej formie. • Umożliwienie uczniowi oddania głosu zgodnie z jego możliwościami manualnymi i komunikacyjnymi. • Zapewnienie dodatkowego czasu oraz spokojnego miejsca, jeśli jest potrzebne. • Jasne przedstawienie kolejnych etapów działania za pomocą obrazków lub listy kroków.
Szacunek dla zwyczajów, tradycji i innych grup społecznych	• Zawsze szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski.	• Zawsze szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski.	• Stara się szanować zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów.	• Po przypomnieniach szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów.	• Nie zawsze szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów.	• Nie szanuje zwyczajów i tradycji obowiązujących w różnych grupach społecznych.	• Wprowadzanie tradycji poprzez konkretne doświadczenia, ilustracje, muzykę, przedmioty i uroczystości. • Przygotowywanie prostych aktywności związanych z tradycjami regionu i Polski. • Wyjaśnianie różnic między zwyczajami bez oceniania ich jako „lepszego” lub „gorszego”. • Powtarzanie zasad zachowania podczas uroczystości. • Stosowanie komunikatów obrazkowych przypominających o właściwym zachowaniu. • W razie potrzeby zapewnienie miejsca wyciszenia i wsparcia osoby dorosłej podczas uroczystości.

OBSZAR / WYMAGANIE	6 pkt.	5 pkt.	4 pkt.	3 pkt.	2 pkt.	1 pkt.	DOSTOSOWANIA
Praca zespołowa	Właściwie wykorzystuje pracę zespołową w procesie uczenia się.	Właściwie wykorzystuje pracę zespołową w procesie uczenia się.	Stara się właściwie wykorzystać pracę zespołową w procesie uczenia się.	Z pomocą właściwie wykorzystuje pracę zespołową w procesie uczenia się.	Ma problem z właściwym wykorzystaniem pracy zespołowej w procesie uczenia się.	Ma znaczne trudności z uczestnictwem w pracy zespołowej.	- Przydzielanie uczniowi jednej, jasno określonej roli w grupie. - Tworzenie małych zespołów i dobieranie uczniów w sposób wspierający. - Stosowanie krótkich zadań wymagających współpracy. - Wizualne przedstawienie zasad pracy w grupie. - Modelowanie zachowań społecznych przez nauczyciela. - Wydłużenie czasu na reakcję i komunikację. - Dopuszczenie alternatywnych sposobów komunikowania się, jeśli uczeń korzysta z AAC lub innych pomocy komunikacyjnych. - Wzmacnianie każdej próby współpracy.
Osiągnięcia w zakresie orientacji w czasie historycznym							
Udział w obchodach świąt narodowych i znajomość zasad zachowania wobec symboli narodowych	Świadomie uczestniczy w obchodach świąt narodowych, wykonuje kokardę narodową, biało-czerwony proporczyk; zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.	Świadomie uczestniczy w obchodach świąt narodowych, wykonuje kokardę narodową, biało-czerwony proporczyk; zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu, wciągania flagi na maszt itp.	Świadomie uczestniczy w obchodach świąt narodowych, wykonuje kokardę narodową, biało-czerwony proporczyk; stara się zachować się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu.	Stara się świadomie uczestniczyć w obchodach świąt narodowych, wykonać kokardę narodową, biało-czerwony proporczyk; zachowuje się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu.	Pod opieką dorosłych stara się uczestniczyć w obchodach świąt narodowych, wykonać kokardę narodową, biało-czerwony proporczyk; zachować się godnie i z szacunkiem podczas śpiewania lub słuchania hymnu.	Nie wykonuje prac związanych ze świątami narodowymi i nie stosuje się do poznanych zasad w stosunku do symboli narodowych.	- Uprzedzanie ucznia o przebiegu uroczystości i czasie jej trwania. - Przygotowanie prostego planu obrazkowego: wejście – hymn – występ – zakończenie. - Dostosowanie prac manualnych do sprawności ucznia: gotowe elementy, szablon, większe formaty, pomoc nauczyciela. - Ćwiczenie zachowania podczas hymnu w krótkich, spokojnych sytuacjach. - Uwzględnianie trudności sensorycznych – możliwość zajęcia miejsca o mniejszej liczbie bodźców. - Ocenianie przede wszystkim zaangażowania i stosowania poznanych zasad, a nie sprawności manualnej.
Patron szkoły, miejscowość i podstawowe informacje o miejscu zamieszkania	Poprawnie rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, miejscowość, w której mieszka, wyjaśnia pojęcie patron.	Poprawnie rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, miejscowość, w której mieszka, wyjaśnia pojęcie patron.	Najczęściej poprawnie rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, miejscowość, w której mieszka, wyjaśnia pojęcie patron.	Z niewielką pomocą rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, miejscowość, w której mieszka, wyjaśnia pojęcie patron.	Z pomocą rozpoznaje i nazywa patrona szkoły, miejscowość, w której mieszka, wyjaśnia pojęcie patron, tylko z pomocą wymienia nazwiska.	Nie zna nazwiska patrona szkoły i ma trudności z podaniem informacji o miejscowości, w której mieszka.	- Stosowanie zdjęcia szkoły, patrona i miejscowości jako stałych pomocy wizualnych. - Nauka przez praktyczne wyjścia i obserwacje najbliższego otoczenia. - Ograniczenie zakresu informacji do najważniejszych danych. - Wielokrotne powtarzanie nazw własnych w codziennych sytuacjach. - Możliwość wskazywania odpowiedzi na planszy zamiast samodzielnego jej formułowania. - Stosowanie pytań zamkniętych i wyboru spośród 2-3 odpowiedzi.
Pierwszy władca i król Polski, prezydent oraz stolice Polski	Wymienia nazwiska pierwszego władcy i króla Polski, obecnego prezydenta i stolicy Polski (dawne i obecne).	Wymienia nazwiska pierwszego władcy i króla Polski, obecnego prezydenta i stolicy Polski (dawne i obecne).	Najczęściej poprawnie wymienia nazwiska pierwszego władcy i króla Polski, obecnego prezydenta i stolicy Polski.	Z niewielką pomocą wymienia nazwiska pierwszego władcy i króla Polski, obecnego prezydenta i stolicy Polski.	Z pomocą wymienia nazwiska pierwszego władcy i króla Polski, obecnego prezydenta i stolicy Polski.	Nie zna nazwisk wielkich Polaków i ma trudności z podaniem podstawowych informacji historycznych.	- Ograniczenie liczby jednocześnie wprowadzanych nazw i pojęć. - Wykorzystanie portretów, podpisów i symboli jako pomocy pamięciowych. - Nauka poprzez dopasowywanie postaci do podpisu lub wydarzenia. - Powtarzanie krótkimi seriami i częste wracanie do materiału. - Możliwość korzystania z planszy pomocniczej podczas ćwiczeń. - Sprawdzanie wiedzy poprzez wskazanie właściwej postaci, a nie tylko odtwarzanie nazwiska z pamięci.
Znaczenie wybranych zwyczajów i tradycji polskich	Poprawnie wyjaśnia znaczenie wybranych zwyczajów i tradycji polskich.	Poprawnie wyjaśnia znaczenie wybranych zwyczajów i tradycji polskich.	Najczęściej poprawnie wyjaśnia znaczenie wybranych zwyczajów i tradycji polskich.	Z niewielką pomocą wyjaśnia znaczenie wybranych zwyczajów i tradycji polskich.	Z pomocą wyjaśnia znaczenie wybranych zwyczajów i tradycji polskich.	Ma trudności z wyjaśnieniem znaczenia poznanych zwyczajów i tradycji.	- Odwotyływanie się do zwyczajów znanych uczniowi z domu i szkoły. - Wykorzystywanie rekwiizytów, ilustracji, muzyki i krótkich filmów. - Zadawanie prostych pytań: „Co robimy?”, „Kiedy?”, „Dlaczego?”. - Możliwość odpowiedzi poprzez wskazanie obrazka lub wybór odpowiedzi. - Organizowanie doświadczeń praktycznych związanych z tradycjami. - Powtarzanie treści przed uroczystościami i po nich.
Historia własnej rodziny i prezentowanie wybranych postaci	Poprawnie opowiada historię własnej rodziny, przedstawia wybrane postacie i prezentuje informacje o wybitnych Polakach: papież Jan Paweł II, Mikołaj Kopernik, znani polscy sportowcy.	Poprawnie opowiada historię własnej rodziny, przedstawia wybrane postacie i prezentuje informacje o wybitnych Polakach: papież Jan Paweł II, Mikołaj Kopernik, znani polscy sportowcy.	Najczęściej poprawnie opowiada historię własnej rodziny, przedstawia wybrane postacie i prezentuje informacje o wybitnych Polakach.	Z niewielką pomocą opowiada historię własnej rodziny, przedstawia wybrane postacie i prezentuje informacje o wybitnych Polakach.	Z pomocą opowiada historię własnej rodziny, przedstawia wybrane postacie i prezentuje informacje o wybitnych Polakach.	Ma trudności z opowiadaniem historii własnej rodziny i prezentowaniem informacji o poznanych postaciach.	- Dopuszczenie krótkiej wypowiedzi zamiast rozbudowanej prezentacji. - Możliwość wykorzystania zdjęć rodzinnych, rysunków, drzewa genealogicznego lub przygotowanych kart. - Pytania naprowadzające i zdania do uzupełnienia. - W przypadku trudności językowych – możliwość wskazania informacji, dopasowania podpisu lub odpowiedzi na pytania zamknięte. - Nie wymagać ujawniania informacji rodzinnych, których uczeń nie chce lub nie powinien podawać. - Przy prezentowaniu postaci stosować portret + 2-3 najważniejsze informacje. - Wydłużyć czas i umożliwić wcześniejsze przygotowanie wypowiedzi.